

છગનલાલ ભાતીરામ શાહ કૃત

—: ત્રીજા ધોરણ માટે —

‘મુખ્યગણિત શિક્ષક’ ભાગ ૪

ત્રીજા ધોરણના

ઉચ્ચશિક્ષક

ત્રણ આના.

સર્વ હક્ક સ્વાધીન.

કિંમત રૂ. ૦-૨-૬

પોસ્ટેજ ભુકું.

સને ૧૯૨૮.

જિજ્ઞાસુ

જી શિક્ષક

આના.

6 DEC 1928

છગનલાલ ભાતીરામ શાહ.

મુખ્યગણિત શિક્ષક’ વગેરેના કતાં.—શાહપોર—સુરત.

રાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

૧૪૩૭૯

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૩૭૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુખગાહિકા શિફ્ટ -૪

વિગય મે ૪૫૩:૮૪૬: કુ ૬૨

દેશી રાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ, ઇનામ, લાયબ્રેરી
માટે મંજૂર થએલો અને કેળવણીખાતાના
અધિકારીઓના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો

ત્રીજા ધોરણનો

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૪.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

છાપવાનું ઠેકાણું—“શંકર” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ચૌરાના પુલ ઉપર—સુરત.

કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સંવત ૧૯૮૫] આવૃત્તિ ૧૫ મી [સને ૧૯૨૮

કિંમત રૂા. ૦-૨-૬ પોસ્ટેજ જુદું.

ગુજરાત વિધાપીઠ

અમદાવાદ

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” માટે અભિપ્રાય.

ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંસ્થા, ગણપતરામ અનુપમરામ ત્રવાડી.

રાજકોટ મેલ ટ્રેનિંગ કોલેજના માજી પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

તા. ૨૮-૬-૧૯૧૭ ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“સલામ તમારા તરફથી અવલોકનારે “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભાગ ૧. ૨. નામના એ નાનાં પણ ઉપયોગી પુસ્તકો મળ્યાં. તે જોતાં જણાય છે કે તમારો આ શ્રમ બાળકો, શિક્ષકો, અને કેટલેક દરજ્જે લેખકોને પણ અત્યંત ઉપયોગી થઈ પડશે. આ પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોને ઘણી ઓછી મહેનતે જોડણીનું સારું અને ચોક્કસ જ્ઞાન થશે. તમારે વાચનમળામાંથી ઘણાખરા મુશ્કેલીવાળા શબ્દો તારવ્યા છે, અને તેને વિવિધ રીતે ગોઠવી શિખનાર શિખવનાર ઉભયને સરળતા કરી આપી છે

વળી સારા કાગળ, મોટા ટાઈપ અને શબ્દોના છુટાપણાને લીધે એ પુસ્તકો આખને આકર્ષક થાય તેવાં છે.

એકંદરે મારા ધારવા પ્રમાણે તમારાં પુસ્તકો શ્રુતસંખનના શિક્ષણમાં મદદગાર થઈ પડશે, તેથી કેળવણીની દ્રષ્ટિએ જોનાં તેને ટેકસ્ટ બુક તરીકે સ્વીકારી શકાય તેવાં છે, એજ.”

‘સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક’ અભિપ્રાય.

‘ત્રીજા ધોરણનાં છોકરાંને જોઈએ તે ઉપર નજર રાખીને આ નાના પુસ્તકમાં હકીકત સારી ભેગી કરી છે, અને તેમને અનુકૂળ થાય એવી સરળ ભાષામાં વર્ણન કર્યું છે.”

વડોદરા તા. ૮-૭-૧૯૨૫. હરગોવિંદલાલ દ્વારકાલાલ કાંઠાવાળા.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ દુ ધો ગવનર
સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૧૭૧ તા. ૨૬-૭-૧૫થી

❁ સુરત જિલ્લાનો ❁

❁ “ ભૂગોળ શિક્ષક ” ❁

એજન્સિની સર્વ સ્કુલોમાં લાયબ્રેરી માટે મંજૂર કર્યો છે.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા વિષે

શ્રીયુત ભાઈચંદ પુંજદાસ શાહ

મહીકાંઠા એજન્સિની ભૂગોળ વગેરેના કર્તા

સાદરા તાલુકાસ્કુલના ફેડમાસ્તર સાહેબ.

પાનાના તા. ૧૫-૭-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“ ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતની ભૂગોળ શીખવા તથા શીખવવા માટે શિષ્ય શિક્ષક બંનેને આ પુસ્તક સાધન રૂપ છે, અને તે બંનેને ઉપયોગી છે, શિક્ષકને નોંધ કાઢવાની મહેનત બચે છે, અને વિદ્યાર્થીને શિક્ષકની મદદ વિના ભૂગોળનું જ્ઞાન મળી શકે તેમ છે, એકંદરે આપનો પ્રયાસ જન સમુહને ધણું આદરણીય અને ઉપયોગી થઈ પડવાનો છે”

કિંમત ત્રણ આના. પોસ્ટેજ જુદું.

જગનલાલ ભાતીરામ શાહ કૃત.
ત્રીજી ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ભાગ ૪.

વિવિધ અપૂર્ણિક લખવાની રીત.	આણપાણના અપૂર્ણિક લખવાની રીત.	આણપાણના અપૂર્ણિક ખોલવાની રીત.
૩. ૦-૦-૩	૩. ૦)૦	પા આનો
૩. ૦-૦-૬	૩. ૦)૦	અડધો આનો
૩. ૦-૦-૯	૩. ૦)૦	પોણો આનો
૩. ૦-૧-૦	૩. ૦)-	એક આનો
૩. ૦-૧-૩	૩. ૦)-	સવા આનો
૩. ૦-૧-૬	૩. ૦)-	દોઢ આનો
૩. ૦-૧-૯	૩. ૦)-	પોણાખે આના
૩. ૦-૨-૦	૩. ૦)=	. ખે આના
૩. ૦-૨-૩	૩. ૦)=	સવાખે આના
૩. ૦-૨-૬	૩. ૦)=	અઢી આના
૩. ૦-૨-૯	૩. ૦)=	પોણાત્રણ આના
૩. ૦-૩-૦	૩. ૦)=	ત્રણ આના
૩. ૦-૩-૩	૩. ૦)=	સવાત્રણ આના
૩. ૦-૩-૬	૩. ૦)=	સાડત્રણ આના
૩. ૦-૩-૯	૩. ૦)=	પોણાચાર આના
૩. ૦-૪-૦	૩. ૦	પા રૂપીઓ
૩. ૦-૪-૩	૩. ૦ ૦	પા રૂપીઓ પા આનો

ત્રીજી ધોરણનો “રિક્કેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.

આનાના આંક.

૧ - ૩. ૦)~	૧૧ - ૩. ૦ ~	૨૧ - ૩. ૧ ~
૨ - ૩. ૦)~	૧૨ - ૩. ૦	૨૨ - ૩. ૧ ~
૩ - ૩. ૦)~	૧૩ - ૩. ૦ ~	૨૩ - ૩. ૧ ~
૪ - ૩. ૦	૧૪ - ૩. ૦ ~	૨૪ - ૩. ૧
૫ - ૩. ૦ ~	૧૫ - ૩. ૦ ~	૨૫ - ૩. ૧ ~
૬ - ૩. ૦ ~	૧૬ - ૩. ૧)	૨૬ - ૩. ૧ ~
૭ - ૩. ૦ ~	૧૭ - ૩. ૧)~	૨૭ - ૩. ૧ ~
૮ - ૩. ૦	૧૮ - ૩. ૧)~	૨૮ - ૩. ૧
૯ - ૩. ૦ ~	૧૯ - ૩. ૧)~	૨૯ - ૩. ૧ ~
૧૦ - ૩. ૦ ~	૨૦ - ૩. ૧	૩૦ - ૩. ૧ ~
૩૧ - ૩. ૧ ~	૪૧ - ૩. ૨ ~	૫૧ - ૩. ૩)~
૩૨ - ૩. ૨)	૪૨ - ૩. ૨ ~	૫૨ - ૩. ૩
૩૩ - ૩. ૨)~	૪૩ - ૩. ૨ ~	૫૩ - ૩. ૩ ~
૩૪ - ૩. ૨)~	૪૪ - ૩. ૨	૫૪ - ૩. ૩ ~
૩૫ - ૩. ૨)~	૪૫ - ૩. ૨ ~	૫૫ - ૩. ૩ ~
૩૬ - ૩. ૨	૪૬ - ૩. ૨ ~	૫૬ - ૩. ૩
૩૭ - ૩. ૨ ~	૪૭ - ૩. ૨ ~	૫૭ - ૩. ૩ ~
૩૮ - ૩. ૨ ~	૪૮ - ૩. ૩)	૫૮ - ૩. ૩ ~
૩૯ - ૩. ૨ ~	૪૯ - ૩. ૩)~	૫૯ - ૩. ૩ ~
૪૦ - ૩. ૨	૫૦ - ૩. ૩)~	૬૦ - ૩. ૩

આનાના આંક.

૬૧ - રૂ. ૩।।~	૭૧ - રૂ. ૪।~	૮૧ - રૂ. ૫।~
૬૨ - રૂ. ૩।।~	૭૨ - રૂ. ૪।।	૮૨ - રૂ. ૫।~
૬૩ - રૂ. ૩।।~	૭૩ - રૂ. ૪।।~	૮૩ - રૂ. ૫।~
૬૪ - રૂ. ૪)~	૭૪ - રૂ. ૪।।~	૮૪ - રૂ. ૫।
૬૫ - રૂ. ૪)~	૭૫ - રૂ. ૪।।~	૮૫ - રૂ. ૫।~
૬૬ - રૂ. ૪)~	૭૬ - રૂ. ૪।।	૮૬ - રૂ. ૫।~
૬૭ - રૂ. ૪)~	૭૭ - રૂ. ૪।।~	૮૭ - રૂ. ૫।~
૬૮ - રૂ. ૪।	૭૮ - રૂ. ૪।।~	૮૮ - રૂ. ૫।।
૬૯ - રૂ. ૪।~	૭૯ - રૂ. ૪।।~	૮૯ - રૂ. ૫।~
૭૦ - રૂ. ૪।~	૮૦ - રૂ. ૫)~	૯૦ - રૂ. ૫।~
૯૧ - રૂ. ૫।~	૧૦૦ - રૂ. ૬।	૧૦ - રૂ. ૦।~
૯૨ - રૂ. ૫।।	૨૦૦ - રૂ. ૧૨।।	૨૦ - રૂ. ૧।
૯૩ - રૂ. ૫।।~	૩૦૦ - રૂ. ૧૮।।	૩૦ - રૂ. ૧।।~
૯૪ - રૂ. ૫।।~	૪૦૦ - રૂ. ૨૫)~	૪૦ - રૂ. ૨।।
૯૫ - રૂ. ૫।।~	૫૦૦ - રૂ. ૩૧।	૫૦ - રૂ. ૩)~
૯૬ - રૂ. ૬)~	૬૦૦ - રૂ. ૩૭।	૬૦ - રૂ. ૩।।
૯૭ - રૂ. ૬)~	૭૦૦ - રૂ. ૪૩।।	૭૦ - રૂ. ૪।~
૯૮ - રૂ. ૬)~	૮૦૦ - રૂ. ૫૦)~	૮૦ - રૂ. ૫)~
૯૯ - રૂ. ૬)~	૯૦૦ - રૂ. ૫૬।	૯૦ - રૂ. ૫।~
૧૦૦ - રૂ. ૬।	૧૦૦૦ - રૂ. ૬૨।।	૧૦૦ - રૂ. ૬।

આનાની ધાત.

આનાની ધાત.

૪ - રૂ. ૦૧
૮ - રૂ. ૦૧૧
૧૨ - રૂ. ૦૧૧૧
૧૬ - રૂ. ૧)
૨૦ - રૂ. ૧૧
૨૪ - રૂ. ૧૧૧
૨૮ - રૂ. ૧૧૧૧
૩૨ - રૂ. ૨)
૩૬ - રૂ. ૨૧
૪૦ - રૂ. ૨૧૧
૪૪ - રૂ. ૨૧૧૧
૪૮ - રૂ. ૩)
૫૨ - રૂ. ૩૧
૫૬ - રૂ. ૩૧૧
૬૦ - રૂ. ૩૧૧૧
૬૪ - રૂ. ૪)
૬૮ - રૂ. ૪૧
૭૨ - રૂ. ૪૧૧
૭૬ - રૂ. ૪૧૧૧

૮૦ - રૂ. ૫)
૮૪ - રૂ. ૫૧
૮૮ - રૂ. ૫૧૧
૯૨ - રૂ. ૫૧૧૧
૯૬ - રૂ. ૬)
૧૦૦ - રૂ. ૬૧
૪૦૦ - રૂ. ૨૫
૮૦૦ - રૂ. ૨૦

૧૬ - રૂ. ૧)
૩૨ - રૂ. ૨)
૪૮ - રૂ. ૩)
૬૪ - રૂ. ૪)
૮૦ - રૂ. ૫)
૯૬ - રૂ. ૬)
૧૧૨ - રૂ. ૭)
૧૨૮ - રૂ. ૮)
૧૪૪ - રૂ. ૯)
૧૬૦ - રૂ. ૧૦)
૧૭૬ - રૂ. ૧૧)
૧૯૨ - રૂ. ૧૨)
૨૦૮ - રૂ. ૧૩)
૨૨૪ - રૂ. ૧૪)
૨૪૦ - રૂ. ૧૫)
૨૫૬ - રૂ. ૧૬)
૨૭૨ - રૂ. ૧૭)
૨૮૮ - રૂ. ૧૮)
૩૦૪ - રૂ. ૧૯)
૩૨૦ - રૂ. ૨૦)

—: ગ્રીજ ટોપ્પીનો:—
“રિક્કેશન શિક્ષક” ઉપાના.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
શાહપોર—મુરત.

પ્રકરણ ૧. મનોયતન ૧. આંકનો ઉપયોગ.

- ૧) ૫ એટલે કેટલા દશક ? ૨૧ કેટલા દશક ? ૭૧ એટલે કેટલા દશક ?
- ૨) ૧૨૧; ૧૫; ૧૭૧; ૭૫; ૨૨૧ ના દશક કેટલા ?
- ૩) ૫૦ એટલે કેટલા સો ? ૨૫ એટલે કેટલા સો ? ૭૫ એટલે કેટલા સો ?
- ૪) ૧૨૫; ૧૫૦; ૧૭૫; ૨૫૦; ૩૨૫; ૩૭૫ એટલે કેટલા સો ?
- ૫) ૦૧ દશક; ૦૧ દશક; ૦૧૧ દશકના એકમ કેટલા ?
- ૬) ૦૧ સો; ૦૧; સો; ૦૧૧ સો; ૧૧ સો; ૧૧૧ સો; ૨૧; ૩૧ સો; ૭૧ સો; ૮૧૧ સો એટલે કેટલા ?
- ૭) ૧૬×૦૧; ૩૨×૦૧; ૪૮×૦૧; ૫૮×૧૧ કેટલા ?
- ૮) ૧૬×૨૧; ૩૨×૫; ૪૮×૭૧; ૫૨×૧૨૧ એટલે કેટલા દશક ?
- ૯) ૮×૦૧. ૧૫×૦૧, ૩૫×૦૧ ૪૩×૧૧; ૫૪×૧૧; ૬૭×૨૧ ?
- ૧૦) ૮×૨૫; ૧૫×૫૦; ૩૫×૭૫; ૪૩×૧૨૫; ૫૪×૧૫૦; ૬૭×૨૫૦ એટલે કેટલા સો ?
- ૧૧) ૨૫×૨૭; ૫૦×૧૩; ૧૨૫×૧૩; ૨૫૦×૬૩; ૧૫૦×૩૭; ૭૫×૩૬; એટલે કેટલા સો ?
- ૧૨) ૫૦+૨૫; ૭૫+૫૦; ૧૨૫+૭૫; ૧૫૦+૧૨૫; ૧૭૫+૫૦; ૨૨૫-૧૫૦; ૮૭૫-૧૨૫; ૭૫૦-૨૫૦; ૧૨૫૦-૨૫૦; ૧૨૫૦-૧૨૫; ૮૭૫-૧૨૫; ૭૫૦-૨૫૦; ૩૭૫૦-૧૫૦; ૨૨૫૦-૧૧૨૫ એટલે કેટલા ?
- ૧૩) ૧૦૦૦÷૧૨૫; ૧૫૦૦÷૧૫૦; ૨૨૫૦÷૭૫; ૭૫૦÷૫૦; ૨૫૦÷૨૫ એટલે કેટલા ?

પ્રકરણ ૨. કોષ્ટકો.

અર્થદર્શક પરિમાણો.

(૧) ચલણી નાણાનું કોષ્ટક.

- ૧૥ પાઘ = ૧ અધેસો
૩ પાઘ = ૧ પૈસા (સત્રાકો)
૨ પૈસા = ૧ ઢાલુ (અઢીકો)
૪ પૈસા = ૧ આનો; અની
૨ આના = ૧ બેઆની
૨ બેઆની = ૧ પાવલી
૨ પાવલી = ૧ અડધો
૨ અડધા = ૧ રૂપીઓ
૧૫ રૂપીઆ = ૧ ગણી

(૨) સરકારી હિસાબમાં.

- ૧૨ પાઘ = ૧ આનો
૧૬ આના = ૧ રૂપીઓ

(૩) વેપારી હિસાબ ગણવાનું.

- ૧૬ વીસવાસી = ૧ બદામ
૧૬ બદામ = ૧ દોકડો
૧૦૦ બદામ = ૧ આનો
૧૦૦ દોકડા = ૧ રૂપીઓ
૧૬૦૦ બદામ = ૧ રૂપીઓ

ભારદર્શક પરિમાણો.

(૪) દેશી સાધારણ તોલનું.

- ૨૥ રૂપીઆભાર = ૧ અધોળ.
૪૥ ગુનાપૈસાભાર = ૧ અધોળ.
૪૥ ટાંક = ૧ અધોળ.
૨ અધોળ = ૧ નવટાંક.
૨ નવટાંક = ૧ પાશેર.
૨ પાશેર = ૧ અચ્છેર.
૨ અચ્છેર = ૧ શેર.

- ૪૦ રૂપીઆભાર = ૧ શેર
૭૨ ગુનાપૈસાભાર = ૧ શેર
૯૬ નવાપૈસાભાર = ૧ શેર
૪૦ શેર = ૧ મણ
૫ મણ = ૧ કોથળો
૭ મણ = ૧ નાનોહારો
૧૨ મણ = ૧ માણી
૧૬ મણ = ૧ કળશી
૨૦ મણ = ૧ ખાંડી
૨૧ મણ = ૧ મોટોહારો
૨૪ મણ = ૧ ભાર

૩૦ મણુ=૧ ગાલ્લી
 ૩૨ મણુ=૧ બેડીકું
 ૪૦ મણુ=૧ મુઠો
 ૧૦૦ મણુ=૧ મોટો મુઠો

(૫) ૩ તથા કપાસ તોલવાનું.

૪૮ શેર=૧ ધડી
 ૨૦ ધડી=૧ બાર

(૬) સોનું રૂપું તોલવાનું (દેશી)

૬ ચોખાબાર = ૧ રતી
 ૪ મગબાર = ૧ રતી
 ૩ રતી = ૧ વાલ
 ૧૬ વાલ = ૧ ગદિઆણો
 ૨ ગદિઆણો = ૧ તોલો
 ૩૨ વાલ = ૧ તોલો

(૭) ઠક્ષિણુમાં ચાલવાનું.

૮ રતી = ૧ માસો
 ૧૨ માસો = ૧ તોલો

(૮) ગણુત્રીનું કોણક.

૧૨ નંગ = ૧ ડઝન
 ૧૨ ડઝન = ૧ ગ્રોસ (ચુસ)
 ૨૦ નંગ = ૧ કોડી (કુંડી)

૧૦૦ નંગ = ૧ સેંકડો
 ૧૦ સેંકડો = ૧ હજાર

(૯) કાગળ ગણવાનું.

૨૪ તાવ = ૧ ધા (દસ્તો)
 ૨૦ ધા = ૧ રીમ
 ૧૦ રીમ = ૧ ગાંસડી

મહત્વદર્શક પરિમાણો.

(૧૦) કપડા લેવાનું.

૨ આંગળ = ૧ તસુ
 ૧૨ તસુ = ૧ ડુટ
 ૨ ડુટ = ૧ ગજ
 ૨૪ તસુ = ૧ ગજ
 ૩ ડુટ = ૧ વાર
 ૩૬ તસુ = ૧ વાર
 ૨૦ તસુ = ૧ હાથ

(૧૧) દેશી અંતર માપવાનું.

૮ આડાબવ=૧ આંગળ
 ૪ આંગળ = ૧ મુઠ્ઠી
 ૩ મુઠ્ઠી = ૧ વેંત
 ૨ વેંત = ૧ હાથ
 ૪ હાથ = ૧ દંડ (વામ)

૨૦૦૦ ફંડ = ૧ ગાઉ
૪ ગાઉ = ૧ જોજન
૧ ગાઉ = ૨૧ માઈલ

(૧૨) અંગ્રેજી અંતર માપવાનું.

૧૨ ઈંચ = ૧ ફુટ
૩ ફુટ = ૧ વાર (યાર્ડ)
૨૨૦ યાર્ડ = ૧ ફર્લાંગ
૮ ફર્લાંગ = ૧ માઈલ

૫૨૮૦ ફુટ = ૧ માઈલ
૧૭૬૦ યાર્ડ = ૧ માઈલ

(૧૩) દેશી ચોરસ માપનું.

૨૦ કાઠી = ૧ વસો
૨૦ વસા = ૧ વીંછુ

કાળા દર્શક પરિમાણો.

(૧૪) વખત જાણવાનું કોષ્ટક.

૬૦ વિપળ = ૧ પળ

૬૦ પળ = ૧ ધડી
૭૧ ધડી = ૧ પહોર
૮ પહોર } = ૧ દિવસ
૬૦ ધડી }
૭ દિવસ = ૧ અઠવાડીલ
૧૫ દિવસ = ૧ પખવાડીલ
૩૦ દિવસ = ૧ મહીના
૧૨ મહીના = ૧ વરસ
૫૨ અઠવાડીયાં = ૧ વરસ
૩૬૦ દિવસ = ૧ વરસ

વખત જાણવાનું અંગ્રેજી કોષ્ટક.

૬૦ સેકન્ડ = ૧ મિનિટ
૬૦ મિનિટ = ૧ કલાક
૨૪ કલાક = ૧ દિવસ
૩૬૫ દિવસ = ૧ વરસ

૧ ધડી = ૨૪ મિનિટ

૧ પહોર = ૩ કલાક

પ્રકરણ ૩

મનોરથન ૨. પોણાનું મુખગણિત.

૧) અર્થો ને પાવલી મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?

૨) નાા ગજ લુમડું હતું બીજું નાા ગજ લીધું તો કેટલું થયું ?

- ૩) ૨૭ માં ૦૧૧ ઉમેરે તે કટલા થાય ?
- ૪) ૬૨૧ મણુ ઘડું હતા, બીજા ૦૧૧ મણુ લાવ્યો તો કટલા થયા ?
- ૫) ૪૫+૦૧૧; ૪૭+૦૧૧; ૩૭+૦૧૧; ૬૮+૦૧૧ કટલા ?
- ૬) ૦૧૧+૪૦૧; ૦૧૧+૬૦૧; ૦૧૧+૪૭; ૦૧૧+૭૨ કટલા ?
- ૭) કંઈ સંખ્યામાંથી ૦૧૧ લઘુએ તો ૪૫૧, ૪૮, ૩૮ ને ૭૦૧ રહે ?
- ૮) ૧૨ અડધા અને ૧૨ પાવલા મળી કટલા રૂપીઆ થાય ?
- ૯) ૧૧ શેર દૂધમાંથી ૦૧૧ શેર દેળાઈ ગયું તો કટલું રહ્યું ?
- ૧૦) મારી પાસે રૂ. ૦૧ છે, તેમાં શું ઉમેરે તો રૂ. ૦૧૧ થાય ?
- ૧૧) મારી પાસે રૂ. ૧૬૧ હતા, તેમાંથી રૂ. ૦૧૧ ખોવાઈ ગયો તો કટલા રહ્યા ?
- ૧૨) રૂ. ૨૪ માંથી રૂ. ૦૧૧ ખર્ચ્યો તો બાકી શું રહ્યું ?
- ૧૩) ૬૫-૦૧૧; ૬૭-૦૧૧; ૪૮-૦૧૧; ૬૩-૦૧૧ કટલા ?
- ૧૪) ૧૭x૦૧૧; ૨૩x૦૧૧; ૪૭x૦૧૧; ૯૮x૦૧૧; ૬૮x૦૧૧ કટલા ?
- ૧૫) એક તપેલામાં ૦૧૧ મણુ દૂધ માય તો એવા ૨૭ તપેલામાં કટલું માશે ?
- ૧૬) એક રૂપીઆનું ૦૧૧ ગજ તો રૂ. ૭૫ નું કટલું ?
- ૧૭) ૦૧૧ ગજનું એક ગજનું થાય તો ૨૮ ગજવામાં કટલા ગજ લુગડું વપરાશે ?
- ૧૮) રૂ. ૦૧૧ નું એક શેર તો ૨૪ શેરનું શું ?
- ૧૯) એક આનાનું ૦૧૧ શેર તો ૨૪ આનાનું કટલું આવે ?
- ૨૦) એક છોકરાને રૂ. ૦૧૧ આપીએ તો ૬૭ છોકરાને આપવા કટલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- ૨૧) એક શીશીમાં ૦૧૧ સાડી માય તો ૫૯ શીશીમાં કટલી માશે ?

૨૨) મહીને ૦ાા મણુ ચોખા જોઇએ તો ૧ા વરસમાં કેટલા જોઇએ ?

૨૩) એક માણુસને ૦ાા શેર અનાજ જોઇએ તો ૬૧ માણુસને કેટલા મણુ જોઇએ ? ૪૦ શેર = ૧ મણુ.

૨૪) એક શેર બદામનો રૂ. ૦ાા પડે તો એક મણુનું શું બેસે ?

૨૫) ૨૪ આખાના પોણા કેટલા ? ૩૬ પોણાના આખા કેટલા ?

૨૬) પોણા રૂપીઆના પૈસા કેટલા ? આના કેટલા ? ઢણુ કેટલા ?

૨૭) ૮૯ પોણું ? ૩૯ પોણું ? ૭૯ પોણું ? ૪૯ પોણું કેટલા ?

૨૮) ૫૨ પોણાના આખા કેટલા ? ૬૪ પોણાના આખા કેટલા ?

૨૯) પોણાની ચચારની પલાખી બોલો.

૩૦) પોણાની બચ્ચેની પલાખી બોલો.

૩૧) એક મળુરણુ દરરોજ રૂ. ૦ાા કમાય તો ૨૯ મળુરણુ ૮ દિવસમાં શું કમાશે ?

૩૨) રૂ. ૬ાાની મણુ ખાંડ મળે તો ૭ મણુનું શું બેસશે ?

૩૩) પોણા રૂપીઆમાં ૩ પૈસા ઓછા છે તો કેટલા પૈસા હશે ?

૩૪) કેટલા પાવલા મળીને પોણા રૂપીઆ થાય ?

૩૫) પોણા કાગળમાંથી ૦ા કાગળ કેટલા જણુને અપાય ?

૩૬) જેટલા અડધા તેટલીજ પાવલીઓ કેટલી વખત લઇએ તો ૬૯ રૂપીઆ થાય ?

૩૭) રૂ. ૩૩માં પોણા રૂપીઆ કેટલીવાર છે ?

૩૮) રૂ. ૬૦ છે, ને છોકરા ૮૦ છે તો દરેકને શું મળશે ?

૩૯) રૂ. ૩૩ છે, તેમાં પોણા રૂપીઆ કેટલીવાર ઉમેરીએ તો ૪૫ રૂપીઆ થાય ?

૪૦) ૦ાા ગજ બનાવનો રૂ. ૧) બેસે તો ૨જાા ગજનું શું બેસે ?

- ૪૧) ૯૬ ખમીસની શીવડમણી રૂ ૭૨ બેઠી તો ૭ની કેટલી ?
 ૪૨) કેટલા પોણા હોય તો ૩૬ આખા થાય ?
 ૪૩) ૫૬૧ મજ કપડામાંથી ૦૧૧ ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
 ૪૪) રૂ. ૨૭ ના ૩૬ રૂમાલ મળ્યા તો એક રૂમાલનું શું પડ્યું ?
 ૪૫) કેટલા પોણે ૬૯ ? કેટલા પોણે ૨૯ ? કેટલા પોણે ૩૨ ?
 ૪૬) પોણો કેટલીવાર લઈએ તો ૩૩૧૧ થાય ?
 ૪૭) ઘોડાને રોજ ૦૧૧૧૧ શેર ચંદી જોઈએ તો ૪૮ શેર કેટલા દિવસ ચાલે ?
 ૪૮) કેટલા પોણે ૯, ૧૫, ૨૭, ૪૨, ૭૨ ?
 ૪૯) ૩૯ પેંડામાંથી પોણો પોણો પેંડો કેટલા છોકરાને અપાય ?
 ૫૦) ૦૧૧ આનાનું શેર કાળું મળે તો રૂ. ૦૧૧૧ નું કેટલું આવે ?
 ૫૧) પોણો હજાર તે કેટલા ? પોણો સો લખો. પોણીસો લખો.
 ૫૨) કેટલા પોણા હોય તો પુરપુરા આખા થાય ?
 ૫૩) રૂ. ૦૧૧૧૧ શેરના ભાવના ૩૦ શેર જીરને બદલે રૂ. ૧૧૧૧૧ શેરના ભાવની કેટલી હોંગ આપવી ?

મનોચલ ૩. સવાયાનું મુખગણિત.

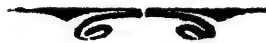
- ૧) રૂપીઆ ને પાવલી મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?
 ૨) ૪૩૧૧ માં ૧૧ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
 ૩) ૬૩૧૧ રૂપીઆ હતા ને મારા ભાઈ ૧૧ રૂપીઆ આપે તો મારી પાસે કેટલા રૂપીઆ થાય ?
 ૪) ૩૮૧૧+૧૧, ૬૭૧૧+૧૧, ૫૬૧+૧૧, ૭૨+૧૧ કેટલા ?
 ૫) ૧+૪૫, ૧+૪૭૧, ૧+૩૬૧. ૧+૭૮૧૧ કેટલા ?
 ૬) રૂ. ૭૮૧૧ છે, તેમાંથી સવા રૂપીઆ ખરચ્યા તો બાકી શું રહ્યું ?

- ૭) રૂ. ૪૫માંથી રૂ. ૧૧ ધર્માદા કર્યો તો કેટલા રહ્યા ?
 ૮) ૭૮૧૧-૧૧ ૫૭૧-૧૧, ૩૬૧-૧૧, ૧૦૦-૧૧ કેટલા ?
 ૯) ૪૦-૩૮૧૧, ૬૮૧૧-૬૭૧, ૮૨૧-૮૧, ૭૧-૭૦ કેટલા ?
 ૧૦) ૧૧ રૂપીઆમાં શું ઉમેરીએ તો ૨૧ રૂપીઆ થાય ?
 ૧૧) રૂ. ૩૧૧ છે, ૫ કરવા છે તો કેટલા ખૂટે ?
 ૧૨) ૯૯×૧૧, ૭૫×૧૧, ૬૯×૧૧, ૭૯×૧૧, ૪૯×૧૧, કેટલા ?
 ૧૩) ૩૭×૧૧, ૬૭×૧૧ ૯૫×૧૧, ૭૦૦×૧૧, ૯૦૦×૧૧, કેટલા ?
 ૧૪) ૧૧ રૂપીએ શેર બદામ મળે તો ૨૯ શેર બદામનું શું બેસે ?
 ૧૫) એક બડીમાં ૧૧ ગજ કપડું જાય તો ૪૫ ગજમાંથી કેટલી બંડી થશે ?
 ૧૬) એક મજૂર રોજ ૧૧ રૂપીએ કમાય તો ૩૯ દિવસમાં શું કમાશે ?
 ૧૭) ૭૨ તપેલી લેવી છે. એક તપેલીનું વજન ૧૧ શેર થાય છે તો બધી તપેલીનું વજન કેટલા મણ થશે ? ૪૦ શેર = ૧ મણ
 ૧૮) રાજ ૧૧ શેર લોટ વપરાય તો મહીનામાં કેટલો વપરાશે ?
 ૧૯) એક છોકરો ૧૧ શેર દૂધ પીએ તો ૬૭ છોકરા કેટલું દૂધ પીશે ?
 ૨૦) ૩૩ રૂપીએ મણ બદામ મળે તો ૧૧ મણનું શું બેસશે ?
 ૨૧) સવાયાની ચચ્ચારની પત્તાખી અવળી બોલો.
 ૨૨) સવાયાની બખ્ખેની પત્તાખી સવળી ને અવળી બોલો.
 ૨૩) ૯૯×૧૧થી ૭૭૯×૧૧ સુધી કલગ બોલો.
 ૨૪) જેટલા રૂપીઆ તેટલાજ પાવલા ૪૩ વખત લઈએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?
 ૨૫) રૂ. ૧૧નું ૧ શેર ધી મળે તો ૪૦ રૂપીઆનું કેટલું આવે ?
 ૨૬) એક આનાનું ૧૧ શેર કોળું મળે તો રૂ. ૩) નું કેટલું આવશે ?

- ૨૭) હું ૪૧ માણસ પાસે સવા સવા રૂપીઆ માગું છું તો મારું કુલ લેણું કેટલું હશે ?
- ૨૮) એક શેર કારેલાંનો સવા આનો બેસે તો ૫૪ શેર કારેલાંના કેટલા રૂપીઆ બેસે ?
- ૨૯) ૧૨ મળુરને સેજના સવા રૂપીઆ લેખે ૮ દિવસના કેટલા રૂપીઆ મળશે ?
- ૩૦) ૧૫ રૂપીઆ ને ૧૫ પાવલી મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?
- ૩૧) મળુ સત્તરના રૂ. ૭૫૫ બેસે તો ૧૧ મળુનું શું બેસે ?
- ૩૨) કેટલાં પાવલા મળીને સવા રૂપીઆ થાય ?
- ૩૩) સવા રૂપીઆમાં ૦૧ રૂપીઆ કેટલી વાર છે ?
- ૩૪) સવા કાગળમાંથી ૦૧ કાગળ કેટલા થશે ?
- ૩૫) ૮૫ રૂપીઆમાંથી સવા રૂપીઆ કેટલા માણસને અપાય ?
- ૩૬) ૮૦ છોકરા વચ્ચે ૧૦૦ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળે ?
- ૩૭) ૧૧ શેર વેગણનો એક આનો તો ૧૧ મળુ ૮૫૫ રૂરનું શું બેસે ?
- ૩૮) એક કોટની શીવડામણી ૧૧ રૂપીઆ લેખે દરજીને મેં ૪૩૫૫ રૂપીઆ આપ્યા ત્યારે કેટલા કોટ શીવડાવ્યા હશે ?
- ૩૯) ૯૦ રૂપીઆમાંથી સવા રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?
- ૪૦) એક તાકામાં ૩૯૫૫ ગજ કપડું છે, તેમાંથી સવા સવા ગજના કેટલા પહેરણુ થશે ?
- ૪૧) ૫૫૦ રૂપીઆમાં ૪૪ ટોપીઓ લીધી તો એક ટોપીની કિંમત શું પડી ?
- ૪૨) કેટલીવાર સવા લખએ તો ૮૮૫૫; ૭૭૫૫; ૪૪૫૫; ૧૦૫૫; ૮૭૫ થાય ?
- ૪૩) એક હજમતની ૧૧ આનો આપવો પડે છે, મેં હજમતને રૂ. ૫૫ આપ્યા ત્યારે કેટલી હજમત કરાવી હશે ?

- ૪૪) ૪૨૥ રૂપિયામાંથી સવા રૂપિયાવળી કેટલી છત્રીઓ આવશે ?
 ૪૫) કેટલા સવા ૪૫ ? કેટલા સવા ૫૬ ? કેટલા સવા ૪૮૥૥ ?
 ૪૬) ૪૨ વાર સવા રૂપિયા લેવાને બદલે ૨૥ રૂપિયા કેટલીવાર લખએ તો ચાલે ?
 ૪૭) કેટલા સવા હોય તો પુરેપુરા આખા થાય ?
 ૪૮) ૧૧ આને શેર સુરણ મળે તો ૧૧ રૂપિયાનું કેટલું આવે ?
 ૪૯) ૧૧ શેરનો ૦૧ આનો તો ૧૧ મણનું શું ?

મનોચત્ત ૪. શેરની ધાતનો ઉપયોગ.

- ૧) પૈસો એટલું શું ? રૂપિયા એટલે શું ? પૈસો ને પૈસાભાર રૂપિયા ને રૂપિયાભારમાં ફેર શું તે સમજાવો.
- ૨) રૂપિયાભાર મધ લેએ એમાં શું સમજ્યા ?
- ૩) અઘોળના રૂપિયાભાર કેટલા ? અઘોળના પૈસાભાર કેટલા ?
- ૪) અઘોળ તોળવા માટે કેટલા રૂપિયા મૂકવા ? પૈસા કેટલા મૂકવા ?
- ૫) ૨૥ રૂપિયાનો ભાર કેટલા પૈસાના ભાર બરાબર છે ?
- ૬) ૪૥ પૈસા મૂકીને તોળવાને બદલે કેટલા રૂપિયા મૂકીને તોળીએ તો ચાલે ?
- ૭) અઘોળ દરાખ લીધી બીજીવાર અઘોળ લીધી કેટલી થઈ ?
- ૮) અઘોળ બે વખત લેવાને બદલે એકકી વખતે કેટલું લેવું ?
- ૯) નવટાંકના અઘોળ કેટલા ? કેટલા અઘોળનો નવટાંક થાય ?
- ૧૦) નવટાંકના રૂપિયાભાર કેટલા ? નવટાંકના પૈસાભાર કેટલા ?
- ૧૧) નવટાંક તેલમાંથી ૪૥ પૈસાભાર ઢોળાઈ ગયું તો કેટલું રહ્યું ?

- ૧૨) ૪૥ પૈસાભાર બદામમાં, ૨૥ રૂપીઆભાર એકઠી નાખી તો કેટલું વજન થયું ?
- ૧૩) પાશેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેરના અઘોળ કેટલા ? પાશેરના રૂપીઆભાર કેટલા ? પાશેરના પૈસાભાર કેટલા ?
- ૧૪) ૨ નવટાંક; ૪ અઘોળ; ૧૦ રૂપીઆભાર; ૧૮ પૈસાભાર કયા કાટલાની બરાબર છે ?
- ૧૫) ૧૦ રૂપીઆ, ૧૮ પૈસા, ૨ નવટાંક, ૪ અઘોળ, એક પાશેર એમાં ભાર કોનો વધારે ?
- ૧૬) ૪૥ પૈસાભાર ખાંડ, અઘોળ ધી અને નવટાંક લોટ લીધો તો બધું મળી કેટલું વજન થયું ?
- ૧૭) પાશેર મધમાંથી અઘોળ વપરાયું તો કેટલું રહ્યું ?
- ૧૮) ૨૥ રૂપીઆભાર મરી, અઘોળ તંજ, અને ૪૥ પૈસાભાર એલચીમાં કેટલી સૂંઠ નાખું તો પાશેર વજન થાય ?
- ૧૯) પાશેર કોની કોની બરાબર છે ? પાશેર અને પાશેર કેટલું ?
- ૨૦) કેટલા પાશેરા હોય તો અચ્છેર જેટલું વજન થાય ?
- ૨૧) અચ્છેરના પાશેરા કેટલા ? નવટાંક કેટલા ? અઘોળ કેટલા ? રૂપીઆભાર કેટલા ? પૈસાભાર કેટલા ? અચ્છેર કોની કોની બરાબર છે ?
- ૨૨) કાટલાં વગર અચ્છેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૨૩) અચ્છેર ધીમાંથી વાપરતાં ૩ અઘોળ રહ્યું ત્યારે કેટલું વપરાયું ?
- ૨૪) ૩ વાર નવટાંક સાહી લીધી, પશુ સીસીમાં અચ્છેર સાહી માય છે, તો સીસી ભરવાને બીજી કેટલી સાહી લેવી ?
- ૨૫) અચ્છેર લોટ ને પાશેર ધી મળી કેટલું વજન થયું ?

- ૨૬) પોણા શેરના પાશેરા કેટલા ? નવટાંક કેટલા ? અધાળ કેટલા ?
- ૨૭) એકલા પૈસાથી પોણા શેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૨૮) ૧૫ રૂપીઆ છે, બીજા કેટલા રૂપીઆ હોય તો પોણા શેર તોળી અપાય ?
- ૨૯) પોણા શેર કોની કોની બરાબર છે ?
- ૩૦) પોણાશેર દૂધમાં પાશેર પાણી મેળવ્યું તો કેટલું વજન થયું ?
- ૩૧) શેરમાંથી કેટલું વાપરીએ તો પોણા શેર રહે ?
- ૩૨) શેરના અચ્છેરા કેટલા ? પાશેર કેટલા ? નવટાંક કેટલા ? અધાળ કેટલા ? રૂપીઆબાર કેટલા ? પૈસાબાર કેટલા ?
- ૩૩) શેર કોની કોની બરાબર છે ?
- ૩૪) આ રેતીના ઢગલામાંથી આ અધાળી વડે નવટાંકી, પાશેરે, અચ્છેરા અને શેરીઓ બનાવો.
- ૩૫) નવટાંકની ધાત બોલો, શેરની ધાત બોલો.
- ૩૬) કેટલી વખત નવટાંક લઈએ તો શેર થાય ? ૩૧૧ શેર લેવું હોય તો નવટાંક કેટલીવાર લેવું ?
- ૩૭) ૧૬) અધાળના કેટલા શેર ? ૭ શેરના, ૧૧ શેરના, ૨૧ શેરના, ૩૧ શેરના, ૪૧ શેરના અને પાશેરના અધાળ કેટલા ?
- ૩૮) ૪ શેર તોળવા માટે કેટલા પાશેર મૂકવા ? ચાર શેરના પાશેરા કેટલા ?
- ૩૯) ૩૦ રૂપીઆ છે, એનો બાર કેટલો ? એટલોજ બાર કેટલા પૈસાનો થાય ?
- ૪૦) ત્રાજવાના એક પદ્ધતિમાં પાંચશેરી મૂકી છે, ને સામા પદ્ધતિમાં પાશેરા મૂક્યો છે તો કેટલું તોળાશે ?
- ૪૧) ૨૧ પાણી પાશેર દૂધી મળે તો શેરનું શું બેસે ?

- ૪૨) ૨૥ આનાનું શેર દૂધ આવે ત્યારે ૦૥૥ શેરનું શું આપવું ?
- ૪૩) ૨૥ આને શેર કારેલાં મળે તો પાણીનું શું આપવું ?
- ૪૪) બાર વખત અધોળ અધોળ મધ લીધું ત્યારે તે કેટલું થયું ?
- ૪૫) શેરમાં ૪૥ પૈસાબાર ઝોણું દૂધ મળ્યું ત્યારે પોણો શેર કરતાં કેટલું વધારે અથવા ઝોણું મળ્યું ?
- ૪૬) પાંચશેર ને નવટાંક ધી છે તેમાં કેટલું નાખું તો છ શેર થાય ?
- ૪૭) ૮ પૈસાનું શેર દૂધ મળે તો નવટાંકનું શું ? એક પૈસાનું કેટલું આવે ?
- ૪૮) ૮ પાછનું પાશેર દૂધ આવ્યું તો એક આનામાં કેટલું આવશે ?
- ૪૯) ૨૥ શેરના રૂપીઆબાર કેટલા ? પૈસાબાર કેટલા ?
- ૫૦) ૧૫ રૂપીઆબાર કેટલા અધોળની બરાબર છે ?
- ૫૧) દોઢ પાશેર તે કેટલા રૂપીઆના બાર બરાબર છે ?
- ૫૨) ૦, ૦૧, ૦૧૧, ૧૧, ૧૧, ૧૧૧, ને ૨૥ શેરના રૂપીઆબાર કેટલા ?
- ૫૩) પાશેરના નવટાંક કેટલા ? અધોળ કેટલા ? અચ્છેર કેટલા ?
- ૫૪) અઢી પાશેરના નવટાંક કેટલા ? અધોળ કેટલા ?
- ૫૫) ૧૦, ૨૦, ૩૦, ૪૦, ૫૦, ૬૦, ૮૦ ને ૧૦૦ રૂપીઆબારના શેર કેટલા ?
- ૫૬) કેટલા નવા પૈસાબાર ૧૥ શેર થાય ?
- ૫૭) પોણોશેર ને નવટાંકના રૂપીઆર કેટલા ?
- ૫૮) શેર ને પાશેરા વડે પોણોશેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૫૯) નવટાંક ભોટ ને ૪૥ પૈસાબાર ધી મળી કેટલું વજન થાય ?
- ૬૦) અચ્છેર બદામ, પાંચ રૂપીઆબાર સાકર અને ૯ પૈસાબાર એલચી લીધી તેમાં કેટલો ભોટ નાખું તો એક શેર વજન થાય ?
- ૬૧) પોણો શેર ધીમાંથી ૧૮ પૈસાબાર વપરાયું તો હવે કેટલા શેર રહ્યું ?
- ૬૨) ૩૦ રૂપીઆબાર વધારે કે ૩૬ પૈસાબાર ?

- ૬૩) નવટાંક, પાશેર, અચ્છેર, પોણો શેર ને શેર તોળવું હોય તો કેટલા રૂપિયા મૂકવા ? પૈસા કેટલા મૂકવા ?
- ૬૪) મારી પામે ૧ રૂપિયાભારનું, ૩ રૂપિયાભારનું, ૯ રૂપિયાભારનું અને ૨૭ રૂપિયાભારનું એવાં ચાર કાટલાં છે તેનાથી નવટાંક, પાશેર, અચ્છેર, પોણોશેર અને શેર તોળી આપો.
- ૬૫) ઉપરના ચાર કાટલાંથી ૧ રૂપિયાભારથી ૪૦ રૂપિયાભાર સુધીમાં જેટલા રૂપિયાભાર માગે તેટલા રૂપિયાભાર તોળી આપો.

—(૦)—

મનોમન ૫. મણની ધાતનો ઉપયોગ.

- ૧) મણના શેર કેટલા ? કેટલા શેરનો મણ ? શેરના રૂપિયાભાર કેટલા ?
- ૨) સવા મણના શેર કેટલા ? પોણો મણના શેર કેટલા ?
- ૩) ૪૮ શેર તે એક મણથી કેટલું વધારે, અને સવા મણથી કેટલું ઓછું ?
- ૪) ૧૧૧ મણમાંથી ૩ શેર લખએ તો કેટલા શેર રહે ?
- ૫) ૩૮ શેર ૦૧૧૧ મણથી કેટલું વધારે ? ૦૧૧૧ મણ ૩૮ શેરથી કેટલું ઓછું ? ૩૮ શેર મણમાં કેટલું ઓછું ? મણ એ ૩૮ શેરથી કેટલું વધારે ?
- ૬) ૧૦૦, ૬૦, ૫૦, ૩૦, ૨૦, ૧૦ શેરના મણ કેટલા ? ૦૧, ૦૧૧, ૦૧૧૧, ૧૧, ૧૧૧, અને ૨૧૧ મણના શેર કેટલા ?
- ૭) મણની કશીરી કેટલી ? પાંચશીરી કેટલી ? અઢીશીરી કેટલી ? સવાશીરી કેટલી ? અધમણીઆ કેટલા ?
- ૮) ૨૧૧ મણ ૭ શેરના શેર કેટલા ?

- ૯) સવા મણુની પાંચશેરી કેટલી ? અઢીશેરી કેટલી ? સવાશેરી કેટલી ?
- ૧૦) ૧૥ મણુમાંથી પાંચ શેર કેટલી વખત આપી શકાય ? ૧૧ શેર કેટલી વખત આપી શકાય ?
- ૧૧) ૨૫ શેરમાં ૫ શેર નાખીએ તો કેટલા મણુ થાય ? ૫ શેર કાઢી લઈએ તો કેટલા મણુ રહે ?
- ૧૨) ૩૫ શેરમાંથી ૫ શેર કાઢી લઈએ તો કેટલા મણુ રહે ?
- ૧૩) ૨૥ મણુ ધીમાંથી ૨૫ શેર ગળી ગયું તો કેટલું રહ્યું ?
- ૧૪) એક મણુ ધી આપવું હોય તો કેટલા રૂપિયા મૂકીને તોળી આપવું ? પાંચશેરથી કેટલીવાર તેળવું ?
- ૧૫) મણુ દાળ જોઈએ છે, તેમાં ૩૨ શેર છે તો ખીજ કેટલી લાવવી ?
- ૧૬) અધમણીઓ, દશશેરી, અને પાંચશેરી એક ત્રાજવામાં મૂકીએ તો કેટલા શેર તોળાય ?
- ૧૭) ૦૥ મણુ તે ૩૭ શેરથી કેટલું ઝોધું ? ૩૭ શેર તે ૦૥ મણુથી કેટલું વધારે ?
- ૧૮) મણુમાં ૧૦ શેર ઝોધું તે કેટલા મણુ કહેવાય ?
- ૧૯) મણુ તોળવા માટે બશેરીથી કેટલી વખત તોળવું ?
- ૨૦) અઢીશેર કેટલી વખત લઈએ તો મણુ થાય ? મણુની અઢીશેરી કેટલી ? મણુનો ૧૬ મો ભાગ શું ?
- ૨) કેટલી વખત સવાશેર લઈએ તો મણુ થાય ?
- ૨૨) સાત વખત દસ શેર તોળી આપ્યું તો કેટલા મણુ થયું ?
- ૨૩) એક તામડીમાં ૮ શેર દૂધ માય છે, મારે ૨ મણુ લેવું હોય તો તામડી કેટલી વખત ભરી લેવી ?
- ૨૪) મણુના શેર કેટલા ? શેરના અધોળ કેટલા ? મણુના અધોળ કેટલા ?

- ૨૫) ૧૥ મણુ અનાજ છે, રાજ ધરેર વાપરીએ તો કેટલા દિવસ ચાલે ? અને જો રાજ ૩ શેર વાપરીએ તો કેટલા દિવસ ચાલે ?
- ૨૬) શેરથી મણુ કેટલા ગણો. શેર એ મણુનો કેટલામો ભાગ ?
- ૨૭) ૨૥ મણુ ૩ શેરમાં કેટલું ઉમેરીએ તો ૩ મણુ થાય ?
- ૨૮) ૧૥ મણુમાં ૪૥ શેર ઝોણું તે કેટલા શેર ?
- ૨૯) પાવલાના ૨૥ શેર ઝોખા મળે તો મણુનું શું પડ્યું ?
- ૩૦) અઢીશેરના એ આના આપ્યા તો મણુ નું શું આપવું ?
- ૩૧) ૩. ૪૧) એ ગણુ ધી મળે તો ૧૥ મણુનું શું આપવું ?
- ૩૨) ૯ વખત અઢીશેર ચણા લીધા તો તે કેટલા થયા ?
- ૩૩) ૩૫ શેર અનાજ આપવું હોય તો સવાશેરીથી કેટલી વખત તોળી આપવું અઢીશેરીથી કેટલી વખત તોળવું પડે ?
- ૩૪) અઢીશેર કેટલી વખત લખએ તો ૧૥ મણુ થાય ?
- ૩૫) ૨૥ મણુ તોળવા માટે કેટલા અઘમણીઆ મૂકવા ?
- ૩૬) અઢી મણુની પાંચશેરી કેટલી ? કેટલી પાંચશેરીનો ભાર ૨૥ મણુ જેટલો થાય ?
- ૩૭) અઘમણીઆ ને પાંચશેરી વડે ૧૫ શેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૩૮) મારી પાસે દસશેરો છે, તેનાથી ૨૥ શેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૩૯) મારી પાસે ૧ શેરનું, ૩ શેરનું, ૯ શેરનું અને ૨૫ શેરનું એવાં ચાર કાટલાં છે, તે વડે ૧૯, ૨૩, ૨૯, ૩૯ શેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૪૦) ઉપલા કાટલાં વડે ૧, ૨, ૩, ૪, ૫ એમ ૪૦ શેર સુધી કેવી રીતે તોળી આપવું ?

પ્રકરણ ૪.

વજન અને કિંમત સંબંધી સમજ.

અચ્છેર બે વખત લાઇએ તો કેટલું થાય ? અચ્છેરનું બમણું કેટલું ? પાશેરનું બમણું કેટલું ? નવટાંકનું બમણું કેટલું ? અધોળનું બમણું કેટલું ? સવા રૂપીઆબારનું બમણું કેટલું ?

અધમણ બે વખત લાઇએ તો કેટલું થાય ? દસશેરનું બમણું કેટલું ? પાંચશેરનું બમણું કેટલું ? અઢીશેરનું બમણું કેટલું ? સવાશેરનું બમણું કેટલું ?

અચ્છેરનો રૂ. ૧)	પડે તો	શેરનું શું ? જ. રૂ. ૨)
પાશેરનો રૂ. ૧)	પડે તો	અચ્છેરનું શું ? જ. રૂ. ૨)
નવટાંકનો રૂ. ૧)	પડે તો	પાશેરનું શું ? જ. રૂ. ૨)
અધોળનો રૂ. ૧)	પડે તો	નવટાંકનું શું ? જ. રૂ. ૨)
અધમણનો રૂ. ૧)	પડે તો	મણનું શું ? જ. રૂ. ૨)
દસશેરનો રૂ. ૧)	પડે તો	અધમણનું શું ? જ. રૂ. ૨)
પાંચશેરનો રૂ. ૧)	પડે તો	દસ શેરનું શું ? જ. રૂ. ૨)
અઢીશેરનો રૂ. ૧)	પડે તો	પાંચશેરનું શું ? જ. રૂ. ૨)
સવાશેરનો રૂ. ૧)	પડે તો	૨૥ શેરનું શું ? જ. રૂ. ૨)

ઉપરના હિસાબમાં તમે વજન કેટલા ગણું લીધું ? જ. બમણું. કિંમત કેટલા ગણી આપી ? જ. બમણી. બમણું વજન લાઇએ તો કિંમત કેટલી આપવી પડે ? જ. બમણી. ચાર ગણું વજન લાઇએ તો કિંમત કેટલી આપવી પડે ? ચારગણી. આઠ ગણું વજન લાઇએ તો કિંમત કેટલી આપવી પડે ? જ. આઠગણી.

ઉપરના હિસાબો પરથી ક્ષમ રીત નીકળી ? જ.

૧) જેટલા ગણું વજન લઇએ તેટલા ગણી કિંમત આપવી પડે.

બમણી કિંમત આપીએ તો વજન કેટલા ગણું મળે ? જ.
બમણું. ચાર ગણી કિંમત આપીએ તો વજન કેટલા ગણું મળે ?
જ. ચાર ગણું વજન મળે. આ ઉપરથી ક્ષમ રીત નીકળી ? જ.

૧) જેટલા ગણી કિંમત આપીએ તેટલા ગણું વજન મળે.

શેરનું અડધું કેટલું ? અચ્છેરનું અડધું ? પાંચેરનું અડધું ?
નવટાંકનું અડધું ? અધોળનું અડધું કેટલું ?

મણનું અડધું કેટલું ? અધમણનું અડધું કેટલું ? દસશેરનું
અડધું ? પાંચશેરનું અડધું ? અઢીશેરનું અડધું ? સવાશેરના અધેળા
કેટલા ? સવાશેરનું અડધું ?

શેરનો રૂ. ૧) પડે તો અચ્છેરનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

અચ્છેરનો રૂ. ૧) પડે તો પાંચેરનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

પાંચેરનો રૂ. ૧) પડે તો નવટાંકનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

નવટાંકનો રૂ. ૧) પડે તો અધોળનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

અધોળનો રૂ. ૧) પડે તો સવા રૂપિયા બારનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

મણનો રૂ. ૧) બેસે તો અધમણનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

અધમણનો રૂ. ૧) બેસે તો દસશેર કે ૧૦ મણનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

દસશેરનો રૂ. ૧) બેસે તો પાંચશેરનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

પાંચશેરનો રૂ. ૧) બેસે તો અઢીશેરનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

અઢીશેરનો રૂ. ૧) બેસે તો સવાશેરનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

સવાશેરનો રૂ. ૧) બેસે તો દસ અધોળનું શું બેસે ? જ. રૂ. ૦૧

ઉપરના હિસાબોમાં તમે વજનનો કેટલામો ભાગ લીધો ? જ. અડધો ભાગ. કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપ્યો ? જ. અડધો ભાગ. વજનનો અડધો ભાગ. વજનનો ચોથો ભાગ લઈએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. ચોથો ભાગ. વજનનો આઠમો ભાગ લઈએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. આઠમો ભાગ. વજનનો સોળમો ભાગ લઈએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે. જ. સોળમો ભાગ. વજનનો ૩૨ મો ભાગ લઈએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. ૩૨ મો ભાગ. વજનનો ૪૦મો ભાગ લઈએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. ૪૦મો ભાગ. વજનનો ૧૬૦૦મો ભાગ લઈએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. સોળસેમો ભાગ. આ ઉપરથી કઈ રીત નીકળી ?

જ. ૩) વજનનો જેટલામો ભાગ લઈએ તેટલામો ભાગ કિંમતનો આપવો પડે.

કિંમતનો અડધો ભાગ આપીએ તો વજનનો કેટલામો ભાગ મળે ? જ. અડધો. કિંમતનો ચોથો ભાગ આપીએ તો વજનનો કેટલામો ભાગ મળે ? જ. ચોથો ભાગ મળે, આ ઉપરથી કઈ રીત નીકળી ?

જ. ૪) કિંમતનો જેટલામો ભાગ આપીએ તેટલામો ભાગ વજનનો મળે.

ત્રીજી ચોપડીના ડિક્ટેશન શિક્ષક ત્રણ આના.
મુરત જિલ્લાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” ત્રણ આના.
ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૩ આના.

રૂપીઆના અડધા ૨	શેરના અચ્છેરા ૨	મણુના અધમણીઆ ૨
રૂપીઆના પાવલા ૪	શેરના પાશેરા ૪	મણુના દસશેરા ૪
રૂપીઆની બેઆની ૮	શેરના નવટાંકા ૮	મણુની પાંચશેરી ૮
રૂપીઆના આના ૧૬	શેરના અધોળા ૧૬	મણુની અઢીશેરી ૧૬
રૂપીઆના ઢબુ ૩૨	શેરના ૧૧ રૂ. ભાર ૩૨	મણુની સવાશેરી ૩૨
રૂ. ના અઢી હોકડા ૪૦	શેરના રૂ. ભાર ૪૦	મણુના શેર ૪૦

હોકડાની ધાત.		હૃડાા હોકડાનો રૂ. ૦ાાા	
૬૧ હોકડાનો રૂ. ૦)~		૧૦૦ હોકડાનો રૂ. ૧)	
૧૨૧ હોકડાના રૂ. ૦)~			
૧૮૧૧ હોકડાના રૂ. ૦)~		૧૦૦ હોકડાનો રૂ. ૧)	
૨૫ હોકડાનો રૂ. ૦		૨૦૦ હોકડાના રૂ. ૨)	
૩૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૩૦૦ હોકડાના રૂ. ૩)	
૩૭૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૪૦૦ હોકડાના રૂ. ૪)	
૪૩૧૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૫૦૦ હોકડાના રૂ. ૫)	
૫૦ હોકડાનો રૂ. ૦		૬૦૦ હોકડાના રૂ. ૬)	
૫૬૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૭૦૦ હોકડાના રૂ. ૭)	
૬૨૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૮૦૦ હોકડાના રૂ. ૮)	
૬૮૧૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૯૦૦ હોકડાના રૂ. ૯)	
૭૫ હોકડાનો રૂ. ૦		૧૦૦૦ હોકડાના રૂ. ૧૦)	
૮૧૧ હોકડાનો રૂ. ૦~			
૮૭૧ હોકડાનો રૂ. ૦~		૧ હોકડો લગભગ બે પાઈ	

શેરનાં લેખાંની કુંચીઓ.

૧. જેટલે રૂપીએ શેર તેટલાજ અડધાનું અચ્છેર
૨. જેટલે રૂપીએ શેર તેટલાજ પાવલાનું પાશેર
૩. જેટલે રૂપીએ શેર તેટલીજ બેઆનીનું નવટાંક
૪. જેટલે રૂપીએ શેર તેટલાજ આનાનું અધોળ
૫. જેટલે રૂપીએ શેર તેટલાજ ઢાંધુનું ૧૧ રૂપીઆભાર
૬. જેટલે રૂપીએ શેર તેથી અઢી ગણે x દોકડે રૂપીઆભાર
૭. જેટલે આને શેર તેટલાજ ઢાંધુનું અચ્છેર
૮. જેટલે આને શેર તેટલાજ સવાકાનું પાશેર
૯. જેટલે આને શેર તેટલાજ અધેલાનું નવટાંક
૧૦. જેટલે આને શેર તેટલાજ *છપઆનાનું અધોળ
૧૧. જેટલે આને શેર તેથી અઢી ગણી બદામે રૂપીઆભાર
૧૨. જેટલા આનાનું અધોળ તેટલાજ રૂપીઆનું શેર

મણનાં લેખાંની કુંચીઓ.

૧. જેટલે રૂપીએ મણ તેટલાજ અડધાનું અધમણ
૨. જેટલે રૂપીએ મણ તેટલાજ પાવલાનું દસશેર
૩. જેટલે રૂપીએ મણ તેટલીજ બેઆનીનું પાંચ શેર
૪. જેટલે રૂપીએ મણ તેટલાજ આનાનું અઢી શેર
૫. જેટલે રૂપીએ મણ તેટલાજ ઢાંધુનું સવાશેર
૬. જેટલે રૂપીએ મણ તેટલાજ સવાકાનું દસ અધોળ
૭. જેટલે રૂપીએ મણ તેથી અઢી ગણે દોકડે શેર
૮. જેટલે આને મણ તેટલાજ ઢાંધુનું અધમણ

- ૯) જેટલે આને મણુ તેટલાજ સવાકાનું દસશેર
 ૧૦) જેટલે આને મણુ તેટલાજ અધેલાનું પાંચ શેર
 ૧૧) જેટલે આને મણુ તેટલાજ ઉપઆનાનું અઢી શેર
 ૧૨) જેટલે આને મણુ તેથી અઢીગણી બદામે શેર
 ૧૩) જેટલા આનાનું ૨૥ શેર તેટલાજ રૂપીઆનું મણુ.

રૂપીઆભારના અધોળ અને શેરની અઢીશેરી કરવાની સહેલી રીત.

૧૧ રૂપીઆભાર=૦૧૧ અધોળ થાય છે, માટે જે રૂપીઆભાર સવાયાના આંકમાં આવે તેના અધોળા થઈ શકે. રૂપીઆભારમાં જેટલી વખત સવા હોય તેના અર્ધા કરવાથી અધોળ થાય તેજ મુજબ શેરની અઢીશેરી પણ થાય. જેમકે ૨૭૧૧ રૂપીઆભારના અધોળ કેટલા? ૨૭૧૧ શેરની અઢીશેરી કેટલી? $૨૭૧૧ \div ૧૧ = ૨૪૬, ૨૪૬ \times ૦૧૧ = ૨૬૧૬૬$ અધોળ. $૨૭૧૧ \div ૧૧ = ૨૪૬, ૨૪૬ \times ૦૧૧ = ૨૬૧૬૬$ અઢીશેરી.

મનોચત્ર ૬.

- ૧) રૂ. ૧) નું શેર તો ૧ અધોળનું શું?
- ૨) રૂ. ૨) નું શેર તો ૧ અધોળનું શું?
- ૩) રૂ. ૫) નું શેર તો અધોળનું શું?
- ૪) રૂ. ૭૧૧ નું શેર તો ૧ અધોળનું શું?
- ૫) રૂ. ૭૧૧ નું શેર તો નવટાંકનું શું?
- ૬) રૂ. ૭૧૧ નું શેર તો શેર ૦૧૧ નું શું?
- ૭) રૂ. ૧૮૧૧ નું શેર તો અધોળનું શું?
- ૮) રૂ. ૨૩૧૧ નું શેર તો ૦૧ શેરનું શું?

- ૯) ૩. ૪ા નું શેર તો ૨ા ઇપીઆભારનું શું ?
 ૧૦) ૩. ૧પાનું શેર તો ૪ા પૈસાભારનું શું ?
 ૧૧) ૩. ૧૮ા નું શેર તો ૧૫ ઇપીઆભારનું શું ?
 ૧૨) ૩. ૧૫) નું શેર તો ૩પીઆભારનું શું ?
 ૧૩) ૩. ૧૦) નું શેર તો ૨ ઇપીઆભારનું શું ?
 ૧૪) ૩. ૭ા આનાનું અઘોળ તો શેરનું શું ?
 ૧૫) ૩. ૦ા નું ૨ા ઇપીઆભાર તો શેરનું શું ?
 ૧૬) ૦ા આનાનું અઘોળ તો શેરનું શું ?
 ૧૭) ૩. ૦) નું ૪ા પૈસાભાર તો શેરનું શું ?
 ૧૮) ૩. ૦ા નું શેર તો નવટાંકનું શું ?
 ૧૯) ૩. ૨ા આનાનું નવટાંક તો શેરનું શું ?
 ૨૦) ૩. ૧) નું મથુ તો ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૧) ૩. ૨) નું મથુ તો ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૨) ૪) નું મથુ તો ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૩) ૩. ૩ા નું મથુ તો ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૪) ૩. ૮ા નું મથુ તો ૫ શેરનું શું ?
 ૨૫) ૩. ૬ા નું મથુ તો ૦ા મથુ ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૬) ૩. ૨૩ા નું મથુ તો ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૭) ૩. ૧૭ા નું મથુ તો ૦ા મથુનું શું ?
 ૨૮) ૩. ૭ા નું મથુ તો ૨ા શેરનું શું ?
 ૨૯) ૩. ૧ા નું મથુ તો ૫ શેરનું શું ?
 ૩૦) ૩. ૨૮ા નું મથુ તો ૧૫ શેરનું શું ?
 ૩૧) ૩. ૨૫) નું મથુ તો ૧ શેરનું શું ?

- ૩૨) ૩. ૩૭૥ નું મણુ તો ૨ શેરનું શું ?
 ૩૩) ૩. ૪૥ આનાનું ૨૥ શેર તો મણુનું શું ?
 ૩૪) ૩. ૦૦૥ નું ૨૥ શેર તો મણુનું શું ?
 ૩૫) ૩૥ આનાનું ૨૥ શેર તો મણુનું શું ?
 ૩૬) ૩. ૦)૥૥ નું ૨૥ શેર તો ૩ મણુનું શું ?
 ૩૭) ૩. ૦૥૥ નું મણુ તો ૫ શેરનું શું ?
 ૩૮) ૩. ૦)૥૥ નું ૫ શેર તો મણુનું શું ?
 ૩૯) ૩. ૧) નું ૭ શેર તો એક આનાનું કેટલું ?
 ૪૦) ૩. ૧) નું ૪૥ શેર તો ૩. ૦)~નું કેટલું ?
 ૪૧) ૩. ૧) નું ૩ મણુ તો એક આનાનું કેટલું ?

પ્રકરણ ૫.

આંક અને ધાતના વ્યાવહારિક પરચુરણ હિસાબ.

સૂચના:-હિસાબ વ્યાવહારમાં લાગુ પાડી પૂછવા.

મનોયત્ન ૭.

- ૧) ૫ શેરના ૩. ૦૥૥૥ તો મણુનું શું ?
 ૨) ૬૬શેરના ૯ આના તો ૨ મણુનું શું ?
 ૩) ૪ આનાનું ૮ શેર તો ૦૥ આનાનું કેટલું ?
 ૪) ૧૨ શેરના ૬ આના તો ૦૥૥ આનાનું કેટલું ?
 ૫) ૩. ૦૥ નું મણુ તો ૧ આનાનું કેટલું ?
 ૬) ૩. ૦૥૥૥ નું મણુ તો ૩. ૦)૥૥૥ કેટલું ?
 ૭) ૩. ૧) નું ૧૥ શેર તો ૨૥ મણુ ૮૥૥ શેરનું શું ?

- ૮) રૂ. ૨૥ એ મણુ તો ૨૭૫ રૂપીઆમાં કેટલા મણુ આવે ?
- ૯) રૂ. ૮ નું મણુ તો ૨૧૬ રૂપીઆનું કેટલા મણુ ?
- ૧૦) રૂ. ૨૧ નું ૧૧ મણુ ૨૥ શેર તો ૬ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૧૧) ૬૩ શેરના ૪૨ પૈસા તો ૧૥ શેરનું શું ?
- ૧૨) ૫ પૈસાનું ૩૫ શેર તો ૬ પૈસાનું કેટલું ?
- ૧૩) ૩૦ શેરના ૨૪ પૈસા તો ૬૫ શેરનું શું ?
- ૧૪) મણુના ૨૥ રૂપીઆ તો ૭૫ રૂપીઆનું કેટલા મણુ ?
- ૧૫) રૂ. ૨૫ નું ૧૥ મણુ તો ૭૫ મણુનું શું ?
- ૧૬) ૩ મણુના ૩૥૥ રૂપીઆ તો ૧૨ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૧૭) ૨૭ મણુના ૧૬૨ રૂપીઆ તો ૧૨ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૧૮) ૦૥ મણુ ૭ શેરના ૧ રૂપીઆ તો ૧૥ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૧૯) ૭ મણુ તેલના ૧૦૫ રૂપીઆ તો ૩ મણુ તેલનું શું ?
- ૨૦) રૂ. ૨૪ નું ૩૦ મણુ તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૨૧) રૂ. ૧૧ નું ૧૥ મણુ તો ૯૩૥૥ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૨૨) ૧૨ શેરના ૩૦ આના તો ૭૫ આનાનું કેટલું ?
- ૨૩) ૪૫ તણના ૧૫ આના તો રૂ. ૧)ના નું કેટલું ?
- ૨૪) ૮ આનાનું શેર તો ૧૦ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૨૫) એક પૈસાનું ૨૥ શેર તો રૂ. ૧) નું કેટલું ?
- ૨૬) રૂ. ૦૥ નું શેર તો ૧૧ મણુનું શું ?
- ૨૭) રૂ. ૨૧ નું મણુ તો ૩૦ મણુનું શું ?
- ૨૮) ૫ શેરનો ૧૥ રૂપીઆ તો ૧૥ મણુનું શું ?
- ૨૯) રૂ. ૧૥ નું મણુ તો ૬૯ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૩૦) રૂ. ૧) નું ૦૥૥ શેર તો ૫૧ રૂપીઆનું કેટલું ?

- ૩૧) રૂ. ૦૫ નું શેર તો ૬૧ રૂપિયાનું કેટલું ?
 ૩૨) રૂ. ૦૫ નું અધોળ તો શેરનું ?
 ૩૩) રૂ. ૧)નું ૧૫ મણુ તો ૪૮ મણુનું શું ?
 ૩૪) રૂ. ૧)ની ૨૪ પેનશીલ તો ૧૧ રૂપિયાની કેટલી ?
 ૩૫) રૂ. ૧૧ની ૨૫ શેર બરસી મળે તો રૂ. ૬ની કેટલી આવે ?
 ૩૬) મણુ બહિંમાંથી ૮ વખત સરખા દળવા આપ્યા ત્યારે દરેક વખતે કેટલા આપ્યા હશે ?
 ૩૭) ૫૦ માણસો વચ્ચે ૨૫ મણુ દૂધ વપરાયું ત્યારે ૭ માણસે કેટલું દૂધ પીધું હશે ?
 ૩૮) એક શેરની ૩ કેરી ચઢે ત્યારે ૧૧ મણુની કેટલી ચઢશે ?
 ૩૯) રૂ. ૧)ની ૨૩ શેર જુવાર મળે તો ૦૫ મણુ ૮૫૫ શેરનું શું ?
 ૪૦) ૬ કેરીનો રૂ. ૧) બેસે તો ૨૫ રૂપિયામાં કેટલી આવે ?
 ૪૧) રૂ. ૬)ની મણુ કેરી મળે તો રૂ. ૧૭૪)ની કેટલા મણુ આવશે ?
 ૪૨) રૂ. ૧) નું ૦૫૫ શેર ધી મળે તો રૂ. ૩૦૦)નું કેટલું આવે ?
 ૪૩) ૧૫ શેરના ૭૫ રૂપિયા તો ૧ શેરનું શું ?
 ૪૪) ૧૫ શેરના ૭૫ પતાસાં ચઢે તો ૨૫ શેરનાં કેટલાં ચઢશે ?
 ૪૫) મણુ કારેલાના ૨૫ રૂપિયા તો ૦૫૫ મણુનું શું ?
 ૪૬) રૂ. ૬)નું ૧૫ મણુ તો મણુનું શું ?
 ૪૭) ૨૫ મણુના ૧૨૫ રૂપિયા તો ૭ મણુનું શું ?
 ૪૮) ૪ પાઈની ૩ પેન તો ૪ આનાની કેટલી ?
 ૪૯) ૩ આનાનું એક શેર તો ૦૫૫ રૂપિયાનું કેટલું ?
 ૫૦) રૂ. ૧૬૫)નું ૧૫ મણુ તો ૧૩૫૫ રૂપિયાનું કેટલું ?
 ૫૧) ૨૫ મણુના ૧૨૫ રૂપિયા તો ૭૫ રૂપિયાનું કેટલું ?

- ૫૨) ૪ શેરનો ૧૧ રૂપીઆ તો મળ્યું શું ?
- ૫૩) રૂ. ૯) નું ૧૩૧ મળ્યું તો ૭ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૪) રૂ. ૧૬૧ નું ૧૩ મળ્યું તો ૩૭૧ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૫) ૨૧) શેર આના રૂ. ૨૬૧ બેસે તો રૂ. ૩૧૧માં કેટલી આવશે ?
- ૫૬) ૩ મળ્યું તેલના રૂ. ૪૫) બેસે તો ૧૦ શેરનું શું ?
- ૫૭) રૂ. ૨૧ થી રૂ. ૭૨૧ રૂપીઆ કેટલા ગણ્યા છે ?
- ૫૮) રૂ. ૧૧ની એક ટોપી તો ૭૩૧ રૂપીઆમાં કેટલી ટોપી આવે ?
- ૫૯) રૂ. ૭૩૧ માં રૂ. ૧૧ કેટલી વાર છે ?
- ૬૦) ૧૧ રૂપીઆ રૂ. ૭૩૧માં કેટલી વાર છે ?
- ૬૧) રૂ. ૪)નું શેર તો ૫ રૂપીઆભારનું શું ? નવટાંકનું શું ?
- ૬૨) રૂ. ૫)નું શેર તો ૩ પાશેરનું શું ?
- ૬૩) રૂ. ૮)નું શેર તો રૂ. ૬)નું કેટલું ?
- ૬૪) રૂ. ૯)નું શેર તો રૂ. ૨૧નું કેટલું ?
- ૬૫) રૂ. ૪૧નું શેર તો રૂ. ૨૧નું કેટલું ?
- ૬૬) રૂ. ૨૧નું શેર તો રૂ. ૪૦)નું કેટલું ?
- ૬૭) રૂ. ૦)નું શેર તો ૧૦ આનાનું કેટલું ?
- ૬૮) રૂ. ૧૧નું શેર તો રૂ. ૪૯૧નું કેટલું ?
- ૬૯) રૂ. ૧૧નું શેર તો રૂ. ૪૯૧૧નું કેટલું ?
- ૭૦) રૂ. ૦૧૧નું શેર તો રૂ. ૫૨૧નું કેટલું ?
- ૭૧) રૂ. ૨૧નું શેર તો રૂ. ૫૨૧નું કેટલું ?
- ૭૨) રૂ. ૦)નું રૂપીઆભાર તો શેરનું શું ?
- ૭૩) રૂ. ૦)નું ૫ શેર તો મળ્યું શું ?
- ૭૪) રૂ. ૧૧નું ૧૦ શેર તો ૧૧ મળ્યું શું ?
- ૭૫) રૂ. ૩)નું ૦૧ મળ્યું તો ૨૧ શેરનું શું ?

- ૭૬) રૂ. ૦૧નું શેર તો ૧૫ મથુનું થું ?
 ૭૭) રૂ. ૨૦નું શેર તો મથુનું થું ?
 ૭૮) રૂ. ૨૫નું શેર તો અધોળનું થું ?
 ૭૯) રૂ. ૫૦નું શેર તો પાશેરનું થું ?
 ૮૦) રૂ. ૨૫નું શેર તો દસ રૂપીઆભારનું થું ?
 ૮૧) રૂ. ૮૦નું શેર તો ૧૮ પૈસાભારનું થું ?
 ૮૨) રૂ. ૪૫નું શેર તો ૮ અધોળનું થું ?
 ૮૩) રૂ. ૭૫નું શેર તો ૪ નવટાંકનું થું ?
 ૮૪) રૂ. ૧૭૫નું શેર તો ૨૦ રૂપીઆભારનું થું ?
 ૮૫) રૂ. ૨૧૫નું એક શેર તો ૩૦ રૂપીઆભારનું થું ?
 ૮૬) રૂ. ૨૫નું શેર તો ૦૫૫ શેરનું થું ?
 ૮૭) રૂ. ૫૫નું શેર તો ૧૨ અધોળનું થું ?
 ૮૮) રૂ. ૨૫૫નું શેર તો ૧૫ અચ્છેરનું થું ?
 ૮૯) રૂ. ૩૫૫નું શેર તો ૬ નવટાંકનું થું ?
 ૯૦) રૂ. ૨૨૫નું ૨૫ શેર તો ૯ રૂપીઆનું ફેટલું ?
 ૯૧) રૂ. ૦૫નું ૧૦ રૂપીઆભાર તો ૨૫ શેરનું થું ?
 ૯૨) રૂ. ૦૫૫નું પાંચ રૂપીઆભાર તો ૨૫ શેરનું થું ?
 ૯૩) રૂ. ૦૫૫નું ૨૫ રૂપીઆભાર તો શેરનું થું ?
 ૯૪) રૂ. ૦૫૫નું પાંચ રૂપીઆભાર તો ૨ શેરનું થું ?
 ૯૫) રૂ. ૧૫૫નું ૭૫ રૂપીઆભાર તો ૧ શેરનું થું ?
 ૯૬) રૂ. ૧૧૫નું મથુ તો ૪ અટીશીરીનું થું ?
 ૯૭) રૂ. ૩ આનાનું ૨૫ શેર તો મથુનું થું ?
 ૯૮) રૂ. ૦૫૫નું શેર તો મથુનું થું ?
 ૯૯) રૂ. ૦૫૫નું શેર તો મથુનું થું ?

- ૧૦૦) રૂ. ૦૧નું રાા શેર તો મણનું શું ?
 ૧૦૧) રાા શેરના ૩ આના તો મણનું શું ?
 ૧૦૨) પાશેરનો ૧૧ આનો તો શેરનું શું ?
 ૧૦૩) નવટાંકનો ૧૧ આનો તો શેરનું શું ?
 ૧૦૪) રાા આનાનું નવટાંક તો ૧ અચ્છેરનું શું ?
 ૧૦૫) રૂ. રાાનું શેર તો રૂપીઆનું કેટલું ?
 ૧૦૬) ૧૧ મણના રૂ. ૧૦) તો અઢીશેરનું શું ?
 ૧૦૭) રૂ. ૫)નું મણ તો રૂ. ૧)નું કેટલું ?
 ૧૦૮) રૂ. ૨૦)નું મણ તો રૂ. રાાનું કેટલું ?
 ૧૦૯) રૂ. ૦૦૦નું શેર તો ૧૧ શેરનું શું ?
 ૧૧૦) રૂ. ૦૦૦નું પાંચ રૂપીઆભાર તો શેરનું શું ?
 ૧૧૧) ૧૧ આનાની શેર પાપડી મળે તો ૧૧ મણ ૩ શેરનું શું ?
 ૧૧૨) રાા રૂપીઆભારના ચાર આના તો શેરનું શું ?
 ૧૧૩) ૩ શેરના રૂ. ૯) તો ૦૦૦ મણનું શું ?
 ૧૧૪) રૂ. ૦)નું ૧૧ શેર તો મણનું શું ?
 ૧૧૫) રાા શેરનો રૂ. ૧) તો મણનું શું ?
 ૧૧૬) રૂ. ૦નું શેર તો મણનું શું ?
 ૧૧૭) ૪ શેરના ૬ રૂપીઆ તો ૩૯ શેરનું શું ?
 ૧૧૮) ૨૭ પાછનું શેર દૂધ મળે તો રૂ. ૧૦૦નું કેટલું ?
 ૧૧૯) ૫ અઘોળના ૭૦૦ આના તો શેરનું શું ?
 ૧૨૦) રૂ. ૧૦૦ એ મણ મીઠું મળે તો ૩ આનાનું કેટલું આવે ?
 ૧૨૧) રૂ. ૧૨૦૦નું મણ તો ૧૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
 ૧૨૨) એક આનાનું શેર ૦)૦૦૦ ધી મળે તો રૂ. ૧) કેટલું ?
 ૧૨૩) રૂ. ૦)નું અઘોળ ધી મળે તો શેરનું શું ?

- ૧૨૪) ૨૥ શેરના ૩ આના તો શેર ૦૥નું શું ?
- ૧૨૫) ૦૥ શેર દૂધનો એક આનો તો ૩. ૧૧ નું કેટલું ?
- ૧૨૬) એક આનાનું ૨૥ શેર તો ૨૥ મણનું શું ?
- ૧૨૭) ૧૬ ૩પીઆનું ૧ મણ તો ૨૥ શેરનું શું ?
- ૧૨૮) ૩. ૦૥નું ૨૥ શેર તો ૩. ૧૫) નું કેટલું ?
- ૧૨૯) ૨૦ ધાના ૫ ૩પીઆ તો ૩ ધાનું શું ?
- ૧૩૦) ૧ ૩પીઆનું ૦૥ શેર તો ૧૧ મણનું શું ?
- ૧૩૧) ૫ આનાનું ૨૥ શેર તો મણનું શું ?
- ૧૩૨) ૫૬ દોઢ પાઘ વટાવીએ તો કેટલી પાઘ આવે ?
- ૧૩૩) ૩૭૥ મણના કોઠારમાંથી ૧૧ મણના કેટલા ટોપલા ભરાય ?
- ૧૩૪) મારી પાસે ૩૧૧ મણ અનાજ છે. કોઠારમાં ૪૦ મણ માય છે તો કોઠાર ભરવાને કેટલું અનાજ લાવવું ?
- ૧૩૫) ૩. ૦૥ કેટલીવાર લઉં તો ૭૨ ૩પીઆ થાય ?
- ૧૩૬) ૩. ૭૨) માં ૩. ૦૥ કેટલીવાર છે ?
- ૧૩૭) ૩. ૦૥ વાળી ૭૨ ૩પીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવે ?
- ૧૩૮) ૩. ૫૫ માંથી ૦૥ ૩પીઆની એક એવી કેટલી ચોપડીઓ આવશે ને શું વધશે ?
- ૧૩૯) મને પહેલે દિવસે ૩. ૩૥, બીજે દિવસે ૩. ૧૥, ત્રીજે દિવસે ૩. ૨૥ અને ચોથે દિવસે ૩. ૧૥ ખરચ થયો ત્યારે કુલ કેટલો ખર્ચ થયો ?
- ૧૪૦) ૩૥ મણ જુવાર, ૨૥ મણ ઘઉં અને ૬૧ મણ બાજરી લાગ્યો ત્યારે કેટલા મણ અનાજ લાગ્યો ? જો દર મણની સરેરાસ કિંમત ૪ ૩પીઆ હોય તો કેટલા ૩પીઆ આપવા પડે ?

- ૧૪૧) ૪૥ મણુ પાંચ શેર ઘઉંમાંથી ૧૦ મણુ દળવા આપ્યા ત્યારે બાકી કેટલા રહ્યા ?
- ૧૪૨) ૩૭૫ શેર ચોખામાં બીજા કેટલા નાખું તો ૧૦ મણુ થાય ?
- ૧૪૩) ૧૫ માઈલ ચાલતાં ૭૫ કલાક લાગે તો ૭૨ માઈલ ચાલતાં કેટલો વખત લાગશે ?
- ૧૪૪) રૂ. ૧)નું દેઢ વાર કપડું મળે તો રૂ. ૧૦૦)નું કેટલું આવશે ?
- ૧૪૫) ૬૬ પાંચડીના રૂ. ૧૫૨૫ એસે તો ૧૯ પાંચડીનું શું એસે ?
- ૧૪૬) રૂ. ૨)નું ૦૦ મણુ ૭૫ શેર તો રૂ. ૦)નું કેટલું ?
- ૧૪૭) રૂ. ૧૫૫-ની ૮૭ નારંગી મળે તો ૭ આનાની કેટલી ?
- ૧૪૮) ૧૫ રૂપીઆનું ૨૪ તસુ તો ૭ આનાનું કેટલું ?
- ૧૪૯) ૧ રૂપીઆની ૨૪ નારંગી મળે તો ૮ નારંગીનું શું ?
- ૧૫૦) ૧ લીટીમાં ૯ શબ્દ માય છે, તો ૨૩૪ શબ્દની કેટલી લીટી થશે ?
- ૧૫૧) ૩૬ તસુના ૪૫ રૂપીઆ એસે તો ૩ તસુનું શું ?
- ૧૫૨) કેટલા રૂપીઆમાંથી રૂ. ૦૫૫ વળી ૬૯ ટોપી આવે ?
- ૧૫૩) દરેક બ્રાહ્મણને રૂ. ૧૫ આપતાં રૂ. ૪૯૫ ખર્ચ થયો ત્યારે કેટલા બ્રાહ્મણો હશે ?
- ૧૫૪) એક નિશાળમાં ૧૩૫ પેંડા વહેંચ્યા, શેરના પાંચ પેંડા કાપ છે. ત્યારે પેંડા કેટલા શેર હશે ?
- ૧૫૫) કયા કયા પલાખાનો જવાબ ૨૫, ૭૨ ૧૦૮, ને ૧૪૫ આવે ?
- ૧૫૬) દરેક બિખારીને એકેક પાંચ આપતાં રૂ. ૧)ની પાંચ વપરાઈ ત્યારે બિખારી કેટલા હશે ?
- ૧૫૭) ૧૫ મણુ ૯ શેર બરફી છે, દરેક સાધુને જો ૧૫ શેર આપું તો કેટલા સાધુને આપી શકાય ?

- ૧૫૮) ૩. ૧૥ છે, બીજા ઘોરણના “મુખગણિત શિક્ષક”ના બે
આના બેસે છે, તો કેટલા “મુખગણિત શિક્ષક” આવશે ?
- ૧૫૯) ૩. ૩૭૫ માં ૧૫ છત્રી લીધી તો એ લેખે ૧૭ છત્રીનું શું ?
- ૧૬૦) ૨૪ ચોપડીના ૩. ૩૫૫ બેસે તો ૧૬ ચોપડીનું શું બેસે ?
- ૧૬૧) ૧૭ મણુ બટાકાના ૩. ૪૨૫ તો ૩. ૧૫)માં કેટલા મણુ આવે ?
- ૧૬૨) ૭૫ માણસ વચ્ચે ૩. ૧૬૨૫ વહેંચ્યા તો ૧૫ માણસના
મળીને કેટલા રૂપીઆ થશે ?
- ૧૬૩) ૪૭ ખુરસીના ૩. ૧૧૭૫ બેઠા તો ૬૯ ખુરસીનું શું બેસે ?
- ૧૬૪) દોઢ રૂપીઆવાળી ૩૦ ચોપડી લઇને ૩. ૨૫ વાળી કેટલી
ચોપડી આવવી ?
- ૧૬૫) ૩. ૮૫ માં ૧૭ ખડીઆ મળે છે તો ૩. ૩૫)માં કેટલા આવશે ?
- ૧૬૬) ૬ મહીનામાં ૩. ૬૫૬ બચાવું શું તો ૩. ૨૩૪) બચાવવાને
કેટલો વખત લાગશે.
- ૧૬૭) ૬ મણુ લોટના ૩. ૩૦ તો ૩૬ મણુનું શું ?
- ૧૬૮) ૧૫ કેરીના ૩. ૩૫૫ તો ૩. ૫) માં કેટલી કેરી આવશે ?
- ૧૬૯) ૧૭ મણુ દૂધના ૩. ૧૦૨) તો ૫૧ મણુનું શું ?
- ૧૭૦) ૧૩ ઘોડાના ૩. ૧૦૪૦ બેઠા તો ૫૨ ઘોડાનું શું બેસશે ?
- ૧૭૧) ૩. ૩૭ માંથી ૩. ૨૫ વાળી કેટલી છત્રી આવે ને શું વધે ?
- ૧૭૨) ૩. ૨૫વાળી ૩૫ ટોપી લેતાં ૩. ૦૫૫ વધ્યો ત્યારે કેટલા
રૂપીઆ હોવા જોઈએ ?
- ૧૭૩) ૬૪ સંખ્યાને ૧૫ થી ગુણીએ તો ૧૪૪ આવે ?
- ૧૭૪) જો ૩. ૨૮ વધારે હોત, તો ૭ રૂપીઆવાળી ૧૩ ખુરસી લેતાં
૩ રૂપીઆ વધત, ત્યારે રૂપીઆ કેટલા હોવા જોઈએ ?

૧૭૫) હું બજારમાં કેટલાક પૈસા લઈ ગયો; ૯ પૈસાની રેવડી, અને ૨ પૈસાના બેર લીધાં, પણ મારા મામા મળ્યા, તેમણે મને એક આનો આપ્યો ત્યારે મારી પાસે ૫ પૈસા થયા તો ઘેરથી હું કેટલા પૈસા લઈ નીકળેલો ?

૧૭૬) રૂ. ૮) ની મણ સોપારી મળે તો રૂ. ૨૫ ની કેટલી આવે ?

૧૭૭) ૫ શેરના રૂ. ૩૫ તો ૫ મણનું શું ?

૧૭૮) રૂ. ૧) ના બે મણ લાકડા મળે તો ૫ શેરનું શું ?

૧૭૯) રૂ. ૩૫ એ મણ તો ૭ શેરનું શું ?

૧૮૦) દોઢ આનાનું રૂ. ૨૫ શેર તો રૂ. ૧૫ નું કેટલું આવે ?

૧૮૧) રૂ. ૧) નું ૧૫ શેર થી આવે તો ૦.૫૫ મણ જા શેરનું શું ?

૧૮૨) રૂ. ૭૫) નું ૫૬૫ શેર તો ૭ રૂપિયાનું કેટલું ?

૧૮૩) ૧ મણ ૩૫૫ શેરના રૂ. ૨) તો ૭૫ શેરનું શું ?

૧૮૪) ૭૫ શેરના રૂ. ૦.૫૫ તો મણનું શું ?

૧૮૫) રૂ. ૦.૫૫ નું ૦.૫૫ મણ ૫ શેર તો ૫ શેરનું શું ?

૧૮૬) ૦.૫૫ મણ ૭ શેરના રૂ. ૨૫.૦૫ તો રૂ. ૦.૫૫નું કેટલું ?

૧૮૭) રૂ. ૧) નાનું ૦.૫૫ મણ ૫ શેર તો ૧૪ શેરનું શું ?

૧૮૮) રૂ. ૨૫ નું મણ તો ૩૫૫ શેરનું શું ?

૧૮૯) ૨૫ શેરના રૂ. ૦.૫૫ તો મણનું શું ?

૧૯૦) અઘોળ એલચીના રૂ. ૦.૫૫ તો શેરનું શું ?

૧૯૧) રૂ. ૦.૫૫ની ૨૫ શેર ખાંડ મળે તો મણનો ભાર શું હશે ?

૧૯૨) રૂ. ૦.૫૫ નું ૧૫ શેર તો ૧૫ મણનું શું ?

૧૯૩) રૂ. ૦.૫૫ નું ૩ શેર તો ૧૫ મણનું શું ?

૧૯૪) ૭ શેરના રૂ. ૧) ના તો ૧૭ શેરનું શું ?

૧૯૫) રૂ. ૨૫.૦૫ નું ૦.૫૫ મણ ૭ શેર તો ૭ શેરનું શું ?

સુરત જિલ્લાનો નકશો પાંચ આના.

અધાપિ બહાર ન પડેલી એવી

પ્રશ્નોત્તરમાળા

સુરત જિલ્લાનો
નકશો પાંચ
આના.

ગુજરાતની સાં ભૂગોળની ત્રણ આના.

મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળની ૪૫ આના.

હિંદુસ્તાનની સાં ભૂગોળની ચાર આના.

ડિક્ટેશન શીખવા શીખવવાનું અપૂર્વ સાધન જેમાં:—

૧] પાઠવાર અધરા શખ્દો.

૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શખ્દો.

૩] કઠિન મળતા શખ્દોની તારવણી.

૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.

૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શખ્દો.

બાળપોથીનો	૦-૨-૦	ત્રીજનો	૦-૩-૦	ડિક્ટેશન શિક્ષક
પહેલીનો	૦-૨-૬	ચોથીનો	૦-૪-૦	
બીજનો	૦-૩-૦	પાંચમીનો	૦-૪-૦	

“ મુખગણિત શિક્ષક ”

બાળવર્ગનો	૦-૧-૬	ત્રીજ ધો.નો	૦-૨-૬
પહેલા ધો.નો	૦-૧-૮	ચોથા ધો.નો	૦-૪-૦
બીજા ધો.નો	૦-૨-૦	પાંચમા ધો.નો	૦-૪-૦

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક ત્રણ આના

છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર—સુરત.

